

Beslissing nr. 2003-C/C-12 van 14 februari 2003

Inzake :

De N.V. Electrabel Customer Solutions (ECS), met zetel te 1000 Brussel, Regentlaan 8;

en

De N.V. Electrabel, met zetel te 1000 Brussel, Regentlaan 8

en

De CV Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening (IMEA), met zetel te 2000 Antwerpen, Stadhuis;

Gelet op de wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 1 juli 1999 (hierna de WBEM);

Gezien de aanmelding aan het Secretariaat van de Raad voor Mededinging van een concentratie op 22 augustus 2002;

Gezien de beslissing van de Raad voor de Mededinging nr. 2002-C/C-84 van 22 november 2002, waardoor vastgesteld werd dat conform artikel 33 § 2, 1.b van de WBEM er ernstige twijfels bestaan omtrent de toelaatbaarheid van de concentratie en beslist werd de procedure bepaald in artikel 34 van de W.B.E.M. in te zetten en waardoor vooraleer over de al dan niet toelaatbaarheid van de concentratie te oordelen, aan de Verslaggever verzocht werd conform artikel 33 § 2. 1. b en artikel 34 van de WBEM een bijkomend verslag op te stellen.

Gezien de stukken van het dossier en het aanvullend onderzoeksdossier van de Dienst voor de Mededinging zoals overgemaakt aan de verslaggever in toepassing van de artikelen 14 en 23 van de W.B.E.M. op 6 januari 2003;

Gezien het gemotiveerd verslag van de Verslaggever in toepassing van artikel 34 § 1 van de W.B.E.M. zoals opgesteld op 6 januari 2003 en op 7 januari 2003 overgemaakt aan de Raad voor de Mededinging;

Gezien de beslissing inzake de vertrouwelijke stukken van het dossier van 17 januari 2003;

Gezien het verzoek van de anmeldende partijen dd. 17 januari 2003 waardoor zij op grond van artikel 34 § 3 van de W.B.E.M. om een verlenging van termijn verzochten tot 28 februari 2003 en zij vroegen om tot 31 januari 2003 te mogen antwoorden op het gemotiveerd verslag van de verslaggever en bijkomende voorwaarden die zij bereid zijn te onderschrijven, te formuleren;

Gezien de beslissing van de Raad voor de Mededinging dd. 23 januari 2003, waardoor op grond van artikel 34 § 3 van de W.B.E.M. beslist werd om de termijn voorzien in artikel 34 § 1 van de W.B.E.M. om een beslissing over de toelaatbaarheid van de concentratie gekend onder CONC-C/C-02/0053 en die het voorwerp uitgemaakt heeft van de beslissing nr. 2002-C/C-84 van 22 november 2002, te verlengen tot 28 februari 2003. In deze beslissing werd tevens geoordeeld dat, gelet op de noodzaak tijdig de draagwijdte van de voorgestelde voorwaarden te kunnen onderzoeken, een hoorzitting georganiseerd werd op maandag 3 februari 2003 om 14.30 uur.

Gezien het verzoek dd.28 januari 2003 ontvangen per fax op 28 januari 2003 waarbij Electricité de France (hierna EDF) verzocht om in overeenstemming met artikel 32 quater §2 van de W.B.E.M. als belanghebbende partij in deze procedure erkend en gehoord te worden, alsmede toegang tot het dossier te krijgen;

Gezien de beschikking dd. 29 januari 2003 waardoor verklaard werd dat de EDF blijk geeft van een voldoende belang in de zin van artikel 32 quater § 2 van de W.B.E.M. en het verzoek om tussen te komen in het kader van de procedure ontvankelijk en gegrond verklaard werd;

Gezien het verzoek dd. 31 januari 2003 ontvangen per mail op 31 januari 2003 waarbij de N.V. SPE verzocht om in overeenstemming met artikel 32 quater §2 van de W.B.E.M. als belanghebbende partij in deze procedure erkend en gehoord te worden, alsmede toegang tot het dossier te krijgen;

Gezien de beschikking dd. 31 januari 2003 waardoor verklaard werd dat de N.V. SPE blijk geeft van een voldoende belang in de zin van artikel 32 quater § 2 van de W.B.E.M. en het verzoek om tussen te komen in het kader van de procedure ontvankelijk en gegrond verklaard werd;

Gezien het verzoek dd. 3 februari 2003 ontvangen per fax op 3 februari 2003 waarbij de VZW Febeliec verzocht om in overeenstemming met artikel 32 quater §2 van de W.B.E.M. als belanghebbende partij in deze procedure erkend en gehoord te worden, alsmede toegang tot het dossier te krijgen;

Gezien de beschikking dd. 3 februari 2003 waardoor verklaard werd dat de VZW Febeliec geacht wordt over een voldoende belang in de zin van artikel 32 quater § 2 van de W.B.E.M. te beschikken en het verzoek om tussen te komen in het kader van de procedure ontvankelijk en gegrond verklaard werd;

Gezien het schrijven van 31 januari 2003 uitgaande van zowel de N.V. ECS als van de N.V. Electrabel, waarin deze partijen een aantal bijkomende voorwaarden voorstellen;

Gehoord op de zitting van 2 februari 2003:

- Gehoord het verslag van de Verslaggever, de heer Bert Stulens en de Dienst voor de Mededinging vertegenwoordigd door de heer Johan Isselée en de Heer Antoon Kyndt;

Gehoord de anmeldende partijen die verschenen zijn:

- Meester Alexandre Vandecasteele, en meester Annick Vroninks, advocaten te Brussel, gemeenschappelijke vertegenwoordiger;
- De Heer J. de Garcia en de Heer Patrick Baeten, de Heer Etienne Snyers en de Heer Willy Bosmans, namens Electrabel Customer Solutions NV en/of de NV. Electrabel;

Gehoord de tussenkomende partijen:

- Mevrouw Christine Vanderveeren en mevrouw Babara Heremans, namens de Creg;
- De heer André Pictoel, namens de Vreg;
- Meester Thomas Chellingsworth, advocaat te Brussel, en de heren Rob Leonard, Jan Robberechts en Philippe Putman, namens Luminus NV;
- Meester Dirk Arts en meester Géraldine Sauvage, advocaten te Brussel, en de heren Lenart Deridder en Dirk Meire en mevrouw Kathleen Van Boxelaer, namens Nuon NV;
- De Heer Jean-Baptiste Siproudhis en de Heer Willem Coppoolse namens EDF;
- Meester Peter L'Ecluse, advocaat te Brussel namens de N.V.SPE;
- De Heren Roger Aertsens en F. Vandermarlier namens de VZW Febeliec;

Gehoord op de zitting van 4 februari 2003:

- Gehoord de Verslaggever, de heer Bert Stulens en de Dienst voor de Mededinging vertegenwoordigd door de heer Johan Isselée en de Heer Antoon Kyndt;

Gehoord de anmeldende partijen die verschenen zijn:

- Meester Alexandre Vandecasteele en meester Annick Vroninks, advocaten te Brussel, gemeenschappelijke vertegenwoordiger;
- De Heer J. de Garcia, de Heer Etienne Snyers en de Heer Patrick Baeten, namens Electrabel Customer Solutions NV en/of de N.V. Electrabel;

Gehoord de tussenkomende partijen:

- Mevrouw Barbara Heremans namens de Creg;
- De heer André Pictoel, namens de Vreg;
- Meester Thomas Chellingsworth, advocaat te Brussel, en de heren Rob Leonard, Jan Robberechts en Philippe Putman, namens Luminus NV;
- Meester Dirk Arts en meester Géraldine Sauvage, advocaten te Brussel, en de heren Lenart Deridder en Dirk Meire en mevrouw Kathleen Van Boxelaer, namens Nuon NV;
- De Heer Willem Coppoolse namens EDF;
- Meester l'Ecluse, advocaat te Brussel namens de N.V.SPE;
- De Heer Roger Aertsens namens de VZW Febeliec;

Gehoord op de zitting van 5 februari 2003:

- Gehoord de Verslaggever, de heer Bert Stulens en de Dienst voor de Mededinging vertegenwoordigd door de heer Johan Isselée en de Heer Antoon Kyndt;

Gehoord de aanmeldende partijen die verschenen zijn:

- Meester Alexandre Vandecasteele en meester Annick Vroninks, advocaten te Brussel, gemeenschappelijke vertegenwoordiger;
- De Heer J. de Garcia, de Heer Etienne Snyers en de Heer Patrick Baeten, namens Electrabel Customer Solutions NV en/of de N.V. Electrabel;

Gezien het verslag van de verslaggever dd. 4 februari 2003, basis voor de mondelinge uiteenzetting tijdens de hoorzitting van 3 februari 2003;

Gezien de vertrouwelijke opmerkingen van de aanmeldende partijen bij het gemotiveerd verslag neergelegd op 21 januari 2003 en de pleitnota namens de aanmeldende partijen neergelegd op 5 februari 2003;

Dat de opmerkingen van de aanmeldende partijen inderdaad zakengeheimen bevatten zodat deze opmerkingen als vertrouwelijk worden aanzien en zij als een stuk B dienen gekwalificeerd te worden dat enkel toegankelijk is voor de aanmeldende partij, het Korps Verslaggevers, de Dienst voor de Mededinging en de Raad voor de Mededinging;

Gezien de opmerkingen van de Vreg neergelegd op 3 februari 2003;

Gezien de opmerkingen van de N.V. Nuon neergelegd op 3 februari 2003 en de pleitnota neergelegd op 4 februari 2003;

Gezien de opmerkingen van de N.V. Luminus neergelegd op 3 februari 2003 en de pleitnota neergelegd op 4 februari 2003;

Gezien de opmerkingen van de N.V. SPE neergelegd op 3 februari 2003;

Gezien de opmerkingen van EDF neergelegd op 3 februari 2003 en 5 februari 2003; Dat de opmerkingen van EDF van 3 februari 2003 oorspronkelijk als vertrouwelijk werden omschreven, doch de vertegenwoordiger van EDF ter zitting 3 februari 2003 afstand gedaan heeft van het vertrouwelijk karakter van dit stuk, hetgeen op het zittingsverslag geacteerd werd, zodat dit stuk als een stuk A dient gekwalificeerd te worden dat toegankelijk is voor alle partijen;

Gezien de opmerkingen van de VZW Febeliec neergelegd op 3 februari 2003;

Dat diverse partijen nog opmerkingen en /of stukken hebben overgemaakt aan de Raad voor de Mededinging na het in beraad nemen van de zaak op 5 februari 2003;

Dat stukken, nota's of conclusies die een partij neerlegt na het sluiten van de debatten, buiten het beraad worden gehouden (Cass., 1 juni 1977, R.W., 1977-78, 248 en beslissing van de Voorzitter van

de Raad voor de Mededinging van 4 oktober 2002, nr. 2002-V/M-72, BVBA Gema Plastics tegen VZW Fechiplast/VZW BCCA/NV Dyka Plastics/ NV Martens Plastics/NV Pipelife Belgium/NV Wavin Belgium en NV Bin, nog niet gepubliceerd);

Dat deze stukken en opmerkingen dan ook buiten het beraad worden gehouden;

Gezien de stukken van het geding;

1. De aanmeldende en betrokken partijen.

1.1. Als koper treedt op de N.V. Electrabel Customer Solutions (hierna ECS), waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is in de Regentlaan 8, 1000 Brussel. ECS is een naamloze vennootschap naar Belgisch recht met als activiteiten de levering van elektriciteit en gas, alsook het aanbieden van de daarmee aanverwante diensten. ECS is een bijna 100% dochter van de N.V. Electrabel, die voornamelijk op de markt van productie en levering van elektriciteit actief is. ECS is een dochteronderneming van de N.V. Electrabel, waarbij de N.V. Electrabel 49.999 aandelen van ECS in handen heeft en de N.V. TEVEO slechts over 1 aandeel beschikt. Deze twee ondernemingen zijn de enige twee aandeelhouders.

De N.V. TEVEO wordt op haar beurt gecontroleerd door de N.V. Electrabel, gezien de N.V. Electrabel 99,975% van de aandelen in handen heeft. De resterende aandelen zijn in handen van Yvan Dupon, directeur-generaal en bestuurder bij de N.V. Electrabel, die belast is met de distributie.

De aandeelhoudersstructuur van de N.V. Electrabel ziet er als volgt uit: de controlerende aandeelhouder van de N.V. Electrabel is de N.V. Tractebel, waarbij op 31 december 2001 de N.V. Tractebel en haar dochtervennootschappen respectievelijk 43,10% en 0,63% van de aandelen van de N.V. Electrabel bezaten. De N.V. Tractebel zelf is voor de volledige 100% van de aandelen in handen van de Generale Maatschappij van België (hierna "GMB"), waarbij deze groep op haar beurt voor 100% door de Franse groep Suez wordt gecontroleerd. Naast de elektriciteitssector is de groep Suez in België actief in de gasector (transport en levering van gas), de afvalsector, de communicatiesector en de sector van installatie, beheer en onderhoud van technische, industriële installaties (zoals kabels, buizen, automatiseringssystemen, enz...). Het zal bijgevolg de omzet van de Suez groep zijn die van belang zal zijn om te bepalen of ECS de omzetrempels voorzien in de W.B.E.M. behaalt.

1.2. Als verkoper treedt op de CV Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening Antwerpen (hierna "IMEA"), met maatschappelijke zetel te 2000 Antwerpen, Stadhuis en met de exploitatiezetel in 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 271.

IMEA heeft als voornaamste activiteit de distributie van elektriciteit aan klanten, die op het grondgebied van de gemeentelijke aandeelhouders wonen. IMEA is een gemengde intercommunale met een meerderheid van de aandelen bij de gemeenten. De gemeentelijke aandeelhouders zijn Stad Antwerpen (districten Antwerpen, Berchem, Berendrecht, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Merksem, Wilrijk en Zandvliet); de gemeenten Brasschaat; Duffel; Kapellen (gedeelte Hoogboom); Mortsel en Zwijndrecht. De aangesloten gemeenten beschikken over 61 % van de aandelen van IMEA. De overige 39 % van de aandelen zijn in handen van de N.V. Electrabel en de N.V. Electrabel Netmanagement Flanders.

De distributieactiviteit betreft het overbrengen van stroom van het transportnet tot op het midden- en laagspanningsnet en dit tot bij de gebruiker, alsook de levering van elektriciteit aan eindgebruikers, die op dat net zijn aangesloten.

1.3. De betrokken onderneming is de activiteit levering aan in aanmerking komend cliënteel van IMEA.

1.4. Andere betrokken partijen bij deze concentratie zijn de N.V. Electrabel, waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is in de Regentlaan 8, 1000 Brussel. Electrabel NV is een geïntegreerde beursgenoteerde onderneming die voornamelijk actief is op de markt van productie en levering van elektriciteit.

Hoger (onder nr. 1.1) werd de aandeelhoudersstructuur van de N.V. Electrabel reeds uiteengezet. Electrabel is overigens ter zitting verschenen van 3, 4 en 5 februari 2003 en heeft de standpunten van de aanmeldende partijen, in eigen naam, onderschreven en heeft zelf voorwaarden voorgesteld.

Electrabel Netmanagement Flanders is een 100% dochtermaatschappij van Electrabel. De doelstelling van Electrabel Netmanagement Flanders is vastgelegd in artikel 2 van haar statuten. In het algemeen staat de NV Electrabel Netmanagement Flanders in voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het distributienet.

Het meteringbedrijf Metering CVBA is een 100% dochter van alle Belgische (Vlaamse, Waalse en Brusselse) gemengde intercommunales/distributienetbeheerders. De doelstelling van Metering is vastgelegd in artikel 3 van haar statuten. In het algemeen staat de CVBA Metering, in naam en voor rekening van de intercommunales/distributiebeheerders in voor de meteropname bij klanten, de validatie van de gegevens en het bezorgen van de nodige gegevens aan de marktactoren. Volgens de jongste gegevens gaat deze meteringvennootschap nu onder de naam Indexis door het leven.

De N.V. GeDis is een 100% dochter van de verschillende Vlaamse gemengde intercommunales. De doelstellingen van Gedis zijn vastgelegd in artikel 3 van haar statuten. Deze onderneming zal instaan voor de vertrouwelijke netactiviteiten die een intercommunale met eigen personeel moet doen, zoals de boekhouding en de contacten met de Vreg.

De aanmeldende partijen betwisten dat de CVBA Metering en de N.V. GeDis betrokken partijen zouden zijn bij de concentratie. Zij betwisten niet dat Electrabel en Electrabel Netmanagement Flanders betrokken partijen zijn. Gelet op hetgeen hierna volgt, dient de Raad zich niet uit te spreken over de vraag of deze ondernemingen nu al dan niet betrokken partijen zijn bij de operatie. Wel is de Raad van oordeel dat de N.V. Electrabel (die overigens verschenen is tijdens de hoorzittingen van 3, 4 en 5 februari 2003) en Electrabel Netmanagement Flanders betrokken partijen zijn.

*****

De bovenvermelde ondernemingen zijn ondernemingen in de zin van artikel 1 van de WBEM.

2. Aanmeldingsplicht - overeenkomst van concentratie-termijnen

2.1. Overeenkomst van concentratie

De aangemelde concentratie bestaat uit het verwerven door ECS van het in aanmerking komend cliënteel van IMEA, met uitzondering van dat cliënteel, dat voor zijn elektriciteitsbevoorrading een contract met een andere leverancier afsluit overeenkomstig de procedure voorzien in artikel 2 §3 en artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 betreffende de elektriciteitsvoorziening aan bepaalde afnemers.

Door deze transactie kunnen de gemengde intercommunales hun activiteit energielevering op een minnelijke wijze aan ECS overdragen. In ruil krijgen de gemeentelijke aandeelhouders in die intercommunales het volgende: 1) verhoging van hun participatie binnen hun intercommunales; 2) de mogelijkheid om in het kapitaal van ECS te participeren; 3) een deelname in de resultaten van ECS ten belope van 40% en een deelname in het kapitaal beperkt tot 5%.

Deze transactie kadert in een principeovereenkomst aangaande de aanpassingen van de samenwerking in het kader van de gemengde Vlaamse energiecommunales ingevolge de liberalisering van de energiemarkt die op 18 december 2001 gesloten werd tussen de Vlaamse Gewestelijke Raad van

Intermixt en de NV Electrabel. De aandeelhouders van IMEA hebben deze principeovereenkomst goedgekeurd tijdens de buitengewone algemene vergadering van 24 mei 2002.

De voorliggende operatie kadert binnen de liberalisering van de elektriciteitsmarkt, waarbij deze liberalisering zijn oorsprong vindt in de Europese richtlijn 96/92/EG van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit. Deze richtlijn omkadert deze liberalisering met de nodige juridische krachtlijnen. De lidstaten dienden deze richtlijn in hun nationale wetgeving om te zetten. Door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt heeft de Belgische federale overheid binnen zijn bevoegdheidsdomeinen de Elektriciteitsrichtlijn in Belgisch recht omgezet. De Vlaamse overheid heeft daarvoor het decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt van 17 juli 2000 uitgevaardigd. Gezien IMEA op het grondgebied van het Vlaamse Gewest te situeren is, geldt naast de Elektriciteitswet ook het Elektriciteitsdecreet.

De transactie is een concentratie in de zin van artikel 9 § 1 b van de WBEM.

2.2. Beslissingstermijn tweede fase

De beslissing van de Raad voor de Mededinging in het kader van het eerste faseonderzoek werd op 22 november 2002 uitgesproken. De Raad verzocht in haar beslissing het Korps Verslaggevers om het bijkomend verslag ten laatste op 6 januari 2003 over te maken. De Raad voor de Mededinging diende derhalve een beslissing te nemen uiterlijk op 29 januari 2003. Bij beslissing van de Raad van 23 januari 2003 werd de termijn voor het nemen van een beslissing echter op uitdrukkelijk verzoek van de aanmeldende partijen verlengd tot 28 februari 2003 op basis van artikel 34, §3 van de WBEM.

2.3. Laattijdige aanmelding en onvolledigheid van de verstrekte inlichtingen: boete

In de beslissing van de Raad van 22 november 2002, waardoor een tweede fase onderzoek bevolen werd, werd reeds vastgesteld dat de sluiting van de overeenkomst van 24 mei 2002 dateerde, datum waarop de aandeelhouders van IMEA tijdens de Buitengewone Algemene Vergadering de vereiste statutenwijziging goedkeurden. De operatie werd echter slechts op 22 augustus 2002 aan de Raad aangemeld.

Artikel 12, § 1 van de W.B.E.M. bepaalt dat de concentraties binnen een termijn van één maand na de sluiting van de overeenkomst, de openbaarmaking van het aanbod of ruil of de verwerving van een zeggenschapsdeelneming, bij de Raad moeten worden aangemeld.

Volledigheidshalve wordt hier herhaald dat de Raad in zijn beslissing van 22 november 2003 reeds vaststelde dat de aanmeldende partijen de concentratie niet tijdig hebben aangemeld in de zin van artikel 12 § 1 van de W.B.E.M. De aanmelding van de concentratie gebeurde buiten de door de wet voorziene termijn.

De Raad diende bovendien vast te stellen dat de aanmelding van 22 augustus 2002 onvolledig was en een volledige aanmelding pas op 4 oktober 2002 geschiedde, nadat de aanmeldende partijen op 19 september 2002 ervan in kennis gesteld werden door de verslaggever dat de aanmelding als onvolledig diende te worden beschouwd omdat in het formulier de afdelingen 4, 5 en 6 niet werden ingevuld voor de markt van de productie van elektriciteit in België, door de partijen zelf als een betrokken markt beschouwd.

De Raad oordeelde tevens reeds in zijn beslissing van 22 november 2002 dat de partijen er ten onrechte van uitgingen dat een vermelding in het aanmeldingsformulier waardoor (partiële) informatie over deze markt verschaft wordt en waarbij partijen verklaren bereid te zijn meer informatie over deze markt te verschaffen indien nodig, een verzoek tot ontheffing van het verstrekken van volledige informatie op grond van artikel 5, § 4 van het KB van 23 maart 1993 zou uitmaken. Een verzoek tot ontheffing dient immers steeds te gebeuren in een periode voorafgaand aan de aanmelding en niet bij of na de aanmelding. Artikel 5, § 4 vermeldt dat " De verslaggever aangewezen door het korps kan

onthefving verlenen van de verplichting tot het verstrekken van bepaalde in het formulier CONC C/C - I verlangde gegevens ...". Een dergelijke ontheffing dient schriftelijk door de verslaggever verleend te worden, hetgeen in casu niet gebeurd is. Voorts oordeelde de Raad dat de aanmeldende partijen ten onrechte bezwaren maken over het tijdstip waarop de aanmelding onvolledig werd verklaard. Ten onrechte menen zij dat de onvolledigheid van de aanmelding onverwijld en niet nadat het onderzoek reeds gestart is dient vastgesteld te worden. Artikel 5, § 2 van het KB van 23 maart 1993 bepaalt: "Indien de verslaggever aangewezen door het korps vaststelt dat de gegevens in de aanmelding onvolledig zijn ten aanzien van een belangrijk punt, stelt hij onverwijld de aanmeldende partijen of de gemeenschappelijke vertegenwoordiger daarvan schriftelijk in kennis ...". Dit artikel vermeldt geenszins dat de volledigheid van de aanmelding enkel op het tijdstip van de aanmelding kan worden vastgesteld. In de meeste gevallen kan bovendien slechts na een onderzoek vastgesteld worden dat partijen al of niet te goeder trouw bepaalde inlichtingen niet of onvolledig hebben verstrekt. Uit artikel 5 § 2 van het KB van 23 maart 1993 kan bijgevolg enkel worden afgeleid dat wanneer de onvolledigheid wordt vastgesteld, de partijen hiervan onmiddellijk in kennis moeten worden gesteld, wat in casu geschied is.

De Raad besloot in zijn beslissing van 22 november 2002 dan ook dat de aanmeldende partijen bijgevolg geenszins beroep kunnen doen op het artikel 5, § 4 van het KB van 23 maart 1993. Hierbij stelde de Raad dat de aanmeldende partijen dan ook in hun memorie volstrekt ten onrechte meenden dat de Verslaggever zijn verslag niet tijdig heeft neergelegd en de Raad vervolgens evenmin binnen de termijn van 45 dagen na aanmelding een beslissing genomen heeft, waardoor de concentratie toelaatbaar zou geacht moeten worden overeenkomstig artikel 33 § 2, 3° van de W.B.E.M.

In zijn beslissing van 22 november 2002 besliste de Raad dan ook om, gelet op de laattijdigheid van de aanmelding en de onvolledigheid van de inlichtingen verstrekt door de aanmeldende partijen, een geldboete aan de aanmeldende partijen solidair op te leggen ten bedrage van 12 500 euro op grond van artikel 37 § 1 b en c van de W.B.E.M. Voor zover als nodig herneemt de Raad deze beslissing in huidige eindbeslissing, waarbij gepreciseerd wordt dat de omvang van de geldboete geraamd werd rekening houdend met het belang van de transactie en de grootte van de aanmeldende en betrokken partijen.

2.4. Omzetrempels: aanmeldingsplicht

Artikel 11, § 1 WBEM bepaalt, dat bij de concentratie betrokken ondernemingen samen een omzet van meer dan 40 miljoen euro in België moeten totaliseren en minstens twee van de betrokken ondernemingen elk een omzet van minstens 15 miljoen euro in België moeten realiseren.

De Belgische omzetcijfers van de groep Suez en IMEA voor het boekjaar 2001 bedragen:

Belgische omzet	Boekjaar 2001
Groep Suez	10,24 miljard euro
IMEA	235,9 miljoen euro

Uit de omzetcijfers van de betrokken ondernemingen blijkt dat de drempels voorzien in artikel 11 § 1 van de W.B.E.M. overschreden werden, zodat de concentratie diende te worden aangemeld.

Zoals reeds geoordeeld werd bij beslissing van 22 november 2002 valt de aangemelde concentratie derhalve overeenkomstig artikel 33 § 1.1 van de W.B.E.M. binnen het toepassingsgebied van de wet.

3. De marktafbakening

3.1. De relevante productmarkten

Uit de beschikkingspraktijk van de Europese Commissie (waarbij de Raad zich aansluit) blijkt dat in de elektriciteitssector vijf verschillende activiteiten worden onderscheiden :

- De productie van elektriciteit
- Het transport van elektriciteit (via hoogspanning)
- De trading van elektriciteit
- De distributie van elektriciteit (via middel- en laagspanning) aan
  - grootverbruikers
  - kleinverbruikers
- Levering van elektriciteit aan
  - vrije klanten of “in aanmerking komende klanten”, die hun leverancier mogen kiezen
  - niet vrije of gebonden klanten.

De rechtspraak van de Raad bevestigt deze marktafbakening.

In casu zijn ECS en haar moedermaatschappij Electrabel gezamenlijk op de volgende markten actief:

- De productie van elektriciteit;
- Het leveren van elektriciteit aan in aanmerking komende klanten;
- Het verhandelen van producten, gerelateerd aan energie;
- Via Elia NV op de Belgische markt voor transport van elektriciteit.

IMEA is op de volgende markten actief:

- De distributie van elektriciteit;
- Het leveren van elektriciteit (aan het niet in aanmerking komend cliënteel tot 30 juni 2003).

Vermits de voorliggende operatie de overheveling van het in aanmerking komend cliënteel van IMEA aan ECS betreft dient de markt voor het leveren van elektriciteit aan in aanmerking komend cliënteel in België als een relevante productenmarkt te worden beschouwd.

Hoewel ECS en haar moedermaatschappij Electrabel hun activiteiten uitvoeren via juridisch te onderscheiden vennootschappen, zijn zij toch een verticaal geïntegreerde onderneming van productie tot levering.

Ten onrechte stellen de aanmeldende partijen dat de markt van de productie van de elektriciteit geen betrokken markt zou zijn. De Raad stelt immers vast dat het Korps verslaggevers de termijn wegens onvolledigheid van de aanmelding precies stilgelegd heeft (cfr. 2.3) om meer informatie te verkrijgen over de betrokken markt van de productie van de elektriciteit (die in het aanmeldingsformulier ten onrechte enkel als een aangrenzende markt werd omschreven). Ook in de beslissingen van de Raad voor de Mededinging van 12 november 2002 waardoor analoge concentraties van ECS met Interfosane 2, Simogel S.C.R.L. en Sedilec S.C.R.L. niet toelaatbaar werden verklaard op grond van artikel 10 § 4 van de WBEM, werd de markt van de productie van electriciteit als betrokken markt omschreven.

3.2. De relevante geografische markt

Conform de beschikkingspraktijk van de Europese Commissie en de beslissingen van de Raad , oordeelt de Raad dat de relevante geografische markt minstens het gehele grondgebied van België omvat. De vrije klanten gevestigd op het grondgebied van IMEA, kunnen zich immers bevoorraden bij alle leveranciers gevestigd in België (desgevallend in het buitenland).

4. Concurrentiële analyse

In zijn beslissing van 22 november 2002 heeft de Raad reeds geoordeeld dat Electrabel heel grote marktaandeelen bezit op de markt van het leveren van elektriciteit aan in aanmerking komend cliënteel in België en van belangrijke delen van de markt verbonden aan de levering via het transportnet, de productie en het transport. Zelfs als zij haar activiteiten uitvoert via juridisch te onderscheiden vennootschappen gaat het om een verticaal geïntegreerde onderneming.

Zijn derhalve betrokken markten: de markt voor levering van elektriciteit aan in aanmerking komend cliënteel in België en de markt van de productie van elektriciteit in België. De markten van het transport en van de distributie van elektriciteit zijn te beschouwen als aangrenzende markten. Vooreerst is er op de markt van het transport met Elia als transmissienetbeheerder voor de functionele onafhankelijkheid gezorgd, hoewel Electrabel er nog de meerderheid van de aandelen heeft. Op de markt van distributie zijn het de gemeenten die beschikken over de controle van de intercommunales die zorgen voor de distributie. De rol van Electrabel wordt door de onafhankelijkheidseisen van de decreetgever ook hier teruggeschroefd.

4.1. De markt van de productie van elektriciteit in België

De moedermaatschappij van ECS, met name Electrabel, bezit op de verticaal gerelateerde markt van de productie van elektriciteit in België een marktaandeel van meer dan 25% . Het essentiële gedeelte van de bestaande productiecapaciteiten in België is eigendom van Electrabel en SPE, die samen het gebruiksrecht in CPTe hebben ingebracht.

Er is sprake van een quasi-monopolie van Electrabel op de Belgische markt. Zoals reeds werd vastgesteld in de Franstalige beslissingen wordt de totale productie in België in 2001 door het Creg geschat op 75.953 GWh en door de aanmeldende partijen op 76.085 GWh. Electrabel produceert hiervan [VERTROUWELIJK] GWh, wat neerkomt op een marktaandeel van [VERTROUWELIJK - tussen 95 en 100%]. In 1999 bedroeg het marktaandeel van Electrabel [VERTROUWELIJK - tussen 95 en 100%] en in 2000 [VERTROUWELIJK] %.

De Creg stelt in haar opmerkingen in de gelijkaardige Franstalige concentratiedossiers, net zoals in haar studie omtrent de actuele problemen op de elektriciteitsmarkt dat de knelpunten om tot een concurrentiële markt te komen in België enerzijds de beperkte invoercapaciteit en de wijze van allocatie van die invoercapaciteit zijn en anderzijds het feit dat de productie van elektriciteit nagenoeg in handen is van één enkele producent, namelijk Electrabel via CPTe. Dit zijn knelpunten die echter structurele maatregelen vereisen op lange termijn en waaraan niet direct kan worden verholpen. Concurrentiebevorderende maatregelen op korte termijn kunnen echter wel enige beterschap bieden. De Creg bevestigt deze stelling in haar schriftelijke nota neergelegd naar aanleiding van het eerste faseonderzoek in deze concentratie .

Omtrent de marktpositie van Electrabel stelt de Vreg in haar eerste rapport van 11 juni 2002 dat “hoewel het niet tot de bevoegdheid van de Vreg behoort, kan niet om het probleem van het gebrek aan concurrentie op productieniveau voorbijgegaan worden. Zoals de federale regulator Creg al herhaaldelijk opmerkte, is het gros van de productiecapaciteit van elektriciteit in België en in Vlaanderen nog steeds in handen van één maatschappij. Dit beperkt de mogelijkheden voor de concurrentie aanzienlijk, ook op de distributiemarkt. Indien verschillende leveranciers op de distributiemarkt actief zijn, maar quasi gedwongen zijn hun elektriciteit bij één en dezelfde producent aan te kopen kan moeilijk sprake zijn van reële (prijs-) concurrentie tussen de leveranciers. De beperkte importcapaciteit belemmert het alternatief om elektriciteit in te kopen in het buitenland.”

4.2. De markt van het transport van elektriciteit in België

Deze activiteit bestaat uit het overbrengen van elektriciteit op het hoogspanningsnetwerk. CPTe was tot voor kort de eigenaar van het grootste gedeelte van het Belgische hoogspanningsnetwerk. Op 28 juni 2001 werd het hoogspanningsnetwerk (lees: het transmissienetwerk) in een dochtervennootschap

van CPTe ingebracht, zijnde Elia. De Belgische regering heeft op 20 maart 2002 Elia als transmissienetbeheerder onder voorwaarden goedgekeurd. Inmiddels is Elia formeel als netbeheerder aangesteld door de Belgische regering.

Op 31 mei 2002 heeft Electrabel 30% van het kapitaal van ESO (de N.V. Elia System Operator) aan de coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid afgestaan, met name de vennootschap Publi-T. De aandelen van Publi-T zijn rechtstreeks of onrechtstreeks in handen van de gemeenten. Op middellange termijn (2 jaar) zal 40% van het kapitaal van ESO op de beurs worden geïntroduceerd. Deze markt vormt dus een natuurlijk monopolie. Elia is dus voor 70% nog in handen van Electrabel. De elektriciteitswet verbiedt niet dat een elektriciteitsproducent aandeelhouder is van de transmissienetbeheerder. De wetgever legde een aantal voorwaarden en verplichtingen op die Elia's onafhankelijkheid zouden moeten garanderen zoals de vereiste van een juridisch afgescheiden vennootschap, verregaande maatregelen van deugdelijk bestuur (o.a. de helft van de Raad van Bestuur dient te bestaan uit onafhankelijke bestuurders).

4.3. De markt van de elektriciteitsdistributie in België

De distributieactiviteiten, zijnde het overbrengen van elektriciteit van het transmissienetwerk tot bij de consument via het netwerk van middelhoge en lage spanning, worden in België door de gemeenten uitgeoefend. Het merendeel van de gemeenten heeft zich hiervoor in intercommunales gegroepeerd, waarbij Electrabel in de meerderheid van die intercommunales als privé-partner participeert. 80% van de intercommunales zijn zogenaamde gemengde intercommunales. In het kader van de liberalisering moeten de distributienetbeheerders zowel op beheers- als op juridisch vlak onafhankelijk zijn van de producenten en de houders van leveringsvergunningen. In de gemengde sector komt men aan deze eisen tegemoet door het oprichten van een hele reeks nieuwe vennootschappen.

De intercommunales worden in Vlaanderen uitgebaat door "Electrabel Netmanagement Flanders", een 100% dochtermaatschappij van Electrabel. De doelstelling van Electrabel Netmanagement Flanders is de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het distributienet. Deze onderneming staat onder leiding van de Raad van Bestuur van de distributienetbeheerder en verricht deze taken in naam en voor rekening van de distributienetbeheerder, zonder in diens plaats te treden. Alle leden van de raad van bestuur en van het directiecomité van ENF zijn of waren werknemers van vennootschappen van de groep Electrabel, met uitzondering van drie politici en de publieke sector. Alle huidige werknemers van Electrabel Netmanagement Flanders zijn allen afkomstig van Electrabel NV. Dit zou ook het geval zijn voor de toekomstige werknemers.

Een tweede nieuwe onderneming wordt het meteringbedrijf Metering CVBA, een 100% dochter van alle Belgische (Vlaamse, Waalse en Brusselse) gemengde intercommunales/distributienetbeheerders. De doelstelling van de CVBA Metering bestaat erin in naam en voor rekening van de intercommunales/distributiebeheerders in te staan voor de meteropname bij klanten, de validatie van de gegevens en het bezorgen van de nodige gegevens aan de marktactoren. De huidige werknemers van Metering zijn voor een deel afkomstig van Electrabel NV. Dit zal ook het geval zijn voor een deel van de toekomstige werknemers. Deze meteringvennootschap draagt thans de naam Indexis.

Ten derde is er GeDIS, een 100% dochter van de verschillende Vlaamse gemengde intercommunales. GeDis zal instaan voor de vertrouwelijke netactiviteiten die een intercommunale met eigen personeel moet doen, zoals de boekhouding en de contacten met de Vreg. Alle leden van de raad van bestuur en van het directiecomité zijn politici, die voor diverse gemeenten zetelen in gemengde intercommunales, of experts van de publieke sector (met uitzondering van de heren Joos, Demeyer en Hermans die tot 1 januari 2003 personeelslid zijn van Electrabel, en dan overstappen naar GeDis). De huidige werknemers van Metering zijn voor een deel afkomstig van Electrabel NV. Dit zal ook het geval zijn voor een deel van de toekomstige werknemers.

Niettegenstaande de aanmeldende partijen opmerken dat alle personeelsleden van Gedis en Metering in strikte onafhankelijkheid van de groep Electrabel handelen, en dat in de toekomst uiteraard zullen blijven doen en alle banden met Electrabel op 1 januari 2003 verbroken zullen zijn, worden van

diverse zijden opmerkingen gemaakt omtrent deze nieuwe structuur. Zowel concurrenten als Creg hebben hieromtrent opmerkingen. Luminus stelt het als volgt: zoals de geplande structuur van de gemengde intercommunales er nu uitziet, voldoet men aan de letter van de wet, maar zeker niet aan de geest van de wet.

IMEA is op de markt van de distributie van elektriciteit aan eindgebruikers actief, die op het grondgebied van de bij haar aangesloten gemeenten zijn gevestigd. Het marktaandeel van IMEA op de markt van de distributie van elektriciteit op nationaal vlak is lager dan 25 %.

4.4. Markt voor levering van elektriciteit aan in aanmerking komend cliënteel in België

De positie van Electrabel/SPE op de Belgische markt voor de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende eindgebruikers ziet er als volgt uit:

	1999	2000	2001
Levering aan in aanmerking komend cliënteel door Electrabel/SPE	[VERTROUWELIJK]		

Het marktaandeel van Electrabel bedraagt meer dan 90%.

IMEA is niet actief op de markt voor de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende klanten, maar enkel op deze van levering aan gebonden cliënteel, dat vrij zal worden.

Geen enkele concurrent heeft op deze markt een marktaandeel dat hoger ligt dan 5%. Alle concurrenten staan negatief tegenover deze operatie. Als men de situatie bekijkt van leveranciers die zich willen profileren op de Belgische markt, dan beseft men al gauw dat het geen zin heeft om deze markt te betreden. Het grootste deel van de Belgische consumenten behoort immers toe aan de Electrabel-groep en het is weinig waarschijnlijk dat meer dan 5 % van deze klanten van leverancier zullen veranderen in de huidige stand van zaken. Er blijft dus maar een heel klein deel van de markt meer open voor deze leveranciers. Dit percentage is te weinig om leveranciers te overtuigen echt de Belgische markt te willen betreden.

Concluderend kan gesteld worden dat het besluit uit de eerste fase van het onderzoek dat stelt dat Electrabel heel grote marktaandelen bezit op de markt van het leveren van elektriciteit aan in aanmerking komend cliënteel in België en van belangrijke delen van de markt verbonden aan de levering via het transportnet, de productie en het transport, geldig blijft. Zelfs als zij haar activiteiten uitvoert via juridisch te onderscheiden vennootschappen gaat het om een verticaal geïntegreerde onderneming. De betrokken markten zijn de markt voor levering van elektriciteit aan in aanmerking komend cliënteel in België en de markt van de productie van elektriciteit in België. De markten van het transport en van de distributie van elektriciteit zijn te beschouwen als aangrenzende markten.

5. Toegangsbelemmeringen

Tijdens het onderzoek werd vastgesteld dat, in tegenstelling tot Electrabel, alle ondervraagde concurrenten moeilijkheden hebben met allerlei om vlot op de Belgische markt te kunnen opereren. Volgens de geraadpleegde concurrenten wordt de toegang tot de betrokken markten op diverse wijzen belemmerd. Hoewel de situatie op de Vlaamse markt van de levering niet volledig identiek is als de situatie op de Waalse markt, en dit dankzij een aantal maatregelen van de Vreg (zie hierover infra onder punt 9), dient toch opgemerkt te worden dat er nog andere toegangsbelemmeringen bestaan waarbij verwezen dient te worden naar de reeds geciteerde Franstalige beslissingen van de Raad. In deze beslissingen werden als toegangsbelemmeringen weerhouden:

1° De toetreding tot de Belgische elektriciteitsmarkt is vooreerst niet vanzelfsprekend voor een alternatieve leverancier als hij niet afhankelijk wil zijn van de productie van Electrabel. Gelet op de beperkte importcapaciteit volstaat het niet een verkoopskantoor te openen, maar is investering in

productiefaciliteiten noodzakelijk. Vermits activiteiten zoals het investeren in eigen productie en het uitbreiden van de importcapaciteit meerdere jaren in beslag nemen, is er vooralsnog een belangrijke toegangsbelemmering tot de markt.

2° Er bestaan voorts bottlenecks binnen het Belgische net zoals aangehaald in de nota van de Creg: de elektriciteitswet voorziet dat de transmissienetbeheerder de toegang tot het net kan weigeren wanneer hij niet over de nodige capaciteit beschikt. Dit betekent dat een leverancier door het plaatsen van grote reserveringen kunstmatig schaarste van capaciteit kan creëren en aldus nieuwkomers van de markt kan weghouden, doordat deze laatsten de leveringscontracten met hun afnemers niet kunnen nakomen bij gebrek aan toegang tot het net.

3° Vervolgens dient opgemerkt te worden dat Electrabel sinds jaar en dag betrokken is bij de distributieactiviteit en zij daarbij over tal van gegevens van klanten beschikt. Luminus beschikt over dezelfde historische gegevens als uitbater van de zuivere intercommunales. Deze informatievoorsprong op het vlak van het gebruik van de verbruiksgegevens vormt voor de concurrenten en de Vreg een probleem. Doordat ECS volgens hen in het bezit is van historische verbruiksgegevens is het voor hen makkelijker om de klanten die in regio's van gemengde intercommunales gevestigd zijn accurate offertes te bezorgen. In een geliberaliseerde markt is het echter noodzakelijk dat iedere leverancier op gelijke wijze toegang heeft tot deze gegevens. Vandaar dat de Vreg op 8 augustus beslist heeft dat de nieuwe leveranciers toegang moeten hebben tot de verbruiksgegevens mits zij over een mandaat beschikken van de eindafnemers. Het feit dat ECS sneller dan de concurrentie contracten kan aanbieden biedt haar een concurrentieel voordeel. Door een maximale informatie van de eindafnemers omtrent de geliberaliseerde markt denkt de Vreg dit concurrentieel voordeel te kunnen afzwakken. Deze maatregel van de Vreg bevordert de mededinging in Vlaanderen geenszins en mist volgens een aantal concurrenten haar effectiviteit. Uit de antwoorden van de concurrenten blijkt dat alle concurrenten zware moeilijkheden ondervinden om op de Belgische markt concurrentiële offertes en contracten aan te bieden. Bovendien moet ook nog opgemerkt worden dat de facturen die de gemengde intercommunales aan leveranciers sturen voor het gebruik van hun distributienetten opgemaakt en geïnd worden door Electrabel Netmanagement Flanders in naam en voor rekening van de DNB's, zolang GeDis niet operationeel is.

4° Bovendien werd vastgesteld dat de gemiddelde duurtijd van de contracten die door Electrabel via ECS wordt aangeboden [VERTROUWELIJK] jaar bedraagt, terwijl de andere spelers mede door de moeilijkheden op de aankoopzijde, slechts contracten konden afsluiten voor 1 jaar. De beslissing van de Vreg heeft geen uitstaans met contracten die door vrij te komen klanten werden getekend. De duur van de contracten van klanten van IMEA, die ondertussen met ECS hebben gecontracteerd, is echter vertrouwelijk.

5° Tenslotte bleek uit het onderzoek in eerste fase bij de klanten dat het voor de alternatieve leveranciers moeilijk is om een bindende en concurrentiële offerte te maken omwille van de vele onzekerheden die de Belgische markt kenmerken.

Samenvattend kan er derhalve gesteld worden dat er aanzienlijke toegangsbelemmeringen tot de betrokken Belgische markt bestaan.

6. De voorstellen van de aanmeldende partijen

6.1. Tijdens het onderzoek gevoerd naar aanleiding van de tweede fase van de concentratie, hebben de aanmeldende partijen een aantal voorwaarden voorgesteld, die zij als aanvaardbaar beschouwen. Het gaat om de volgende voorwaarden:

1) Electrabel zou aanvaarden dat haar partner SPE, haar onafhankelijkheid terug kan vinden onder voorwaarden die haar onmiddellijk in staat stellen om competitief haar activiteiten te ontwikkelen.

2) Ten tweede biedt Electrabel aan om Elia, waarvan zij meerderheidsaandeelhouder is maar die zij niet controleert, te verzoeken om een positief standpunt in te nemen ten aanzien van de omzetting van

transitrechten van bepaalde operatoren in importrechten, wat de mogelijkheid om elektriciteit te importeren in België vergroot.

3) Ten derde zou Electrabel de oprichting van een elektriciteitsbeurs in België, die een filiaal van APX zou kunnen zijn en die zou functioneren overeenkomstig dezelfde regels, actief ondersteunen.

4) Ten vierde zou Electrabel de voorwaarden respecteren die opgelegd werden door de Raad voor de Mededinging voor de goedkeuring van de transacties inzake de Waalse intercommunales Interlux en Ideg. Electrabel zal verzoeken aan de andere intercommunales om eveneens deze voorwaarden te evalueren en te respecteren.

5) Ten vijfde zou Electrabel de beslissing van de Vreg waarbij de totaliteit van de contracten die de intercommunales hebben afgesloten met klanten die per 1 januari vrijkomen, niet aanvechten, hoewel deze beslissing volgens haar aangetast is door een gekarakteriseerde machtsoverschrijding.

Volgens de aanmeldende partijen zijn deze voorwaarden voldoende om te zorgen voor een opening van de Belgische elektriciteitsmarkt die verder gaat dan enige versterking van de dominante positie van Electrabel die zou voortvloeien uit de aangemelde overeenkomsten.

6.2. In hun schrijven van 31 januari 2003 hebben de N.V. Electrabel en de N.V. ECS een aantal bijkomende maatregelen aangeboden, te weten:

- Voorwaarden op het vlak van de levering: duur van de contracten.

Electrabel /ESC aanvaardt dat alle klanten van ECS de mogelijkheid zullen hebben om hun contract te allen tijde, na het verstrijken van een periode van één jaar vanaf ondertekening, zonder schadevergoeding, op te zeggen, mits een opzegperiode van drie maanden. Deze voorwaarde wordt aanvaard voor alle contracten die tot 1 juli 2005 ondertekend worden.

- Maatregelen op het vlak van de productie (aanbod van elektriciteit in België)

Electrabel verbindt zich ertoe om de overeenkomst van 1995 aangaan met SPE op korte termijn te beëindigen.

Wat de import van de elektriciteit betreft, aanvaardt Electrabel tot het einde van het jaar 2005 geen bod te doen bij veilingen op jaarlijkse basis van importcapaciteiten aan de zuidergrens met Frankrijk.

Electrabel heeft reeds voorgesteld te pleiten voor het omzetten van bepaalde transitrechten door België in importrechten.

Tenslotte heeft Electrabel zich ertoe geëngageerd om de oprichting van een elektriciteitsbeurs in België te ondersteunen.

- Maatregelen op het vlak van de distributie.

Electrabel aanvaardt dat een strenge gedragscode en zgn. "Chinese Walls" tot stand gebracht worden tussen Electrabel Netmanagement, de netbeheerders en ECS. Deze code zou kunnen opgesteld worden onder toezicht van de Vreg.

- Voorwaarden inzake duur en inzake toelating van alle operaties.

Tenslotte stelt Electrabel/ECS dat deze toegevingen gedaan worden onder voorwaarde van de toelating van alle operaties tussen Electrabel en de gemengde intercommunales met betrekking tot de verwerving door Electrabel /ECS van de totaliteit van het cliënteel dat in aanmerking komt en nog niet gekozen heeft voor een leverancier.

Electrabel is ook bereid in 2005 met de Dienst voor de Mededinging en de Raad te onderzoeken of de termijn voor de voorwaarden gesteld door Electrabel moet verlengd worden in het licht van de dan geldende marktsituatie.

6.3. In de pleitnota die de aanmeldende partijen neergelegd hebben ter zitting dd.5 februari 2003 hebben zij nog een bijkomende toegeving gedaan inzake de distributie, meer bepaald inzake het gebruik van de naam Electrabel. Terzake stellen de aanmeldende partijen dat zij in briefwisseling met de netwerkbeheerders geen verwijzing zullen doen naar Electrabel Netmanagement Flanders (in de context van de gedragscode) en dat zij gescheiden publiciteit zullen voeren, waarbij zij stellen in de reclame voor levering van elektriciteit aan de eindafnemers geen verwijzing naar de netwerkactiviteiten te zullen doen.

7. Standpunt van het Korps Verslaggevers

7.1. In het gemotiveerd verslag van de Verslaggever in toepassing van artikel 34 §1 van de W.B.E.M. doet de Verslaggever het volgende voorstel:

“Het onderzoek in tweede fase heeft bevestigd dat door deze operatie, die de overdracht van klanten betreft, die op het ogenblik van het vrijkomen van de markt nog geen keuze hebben gemaakt, een versterking van een dominante marktpositie ontstaat, die de effectieve mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel ervan bedreigt.

Gelet op de beslissingen van de Raad voor de Mededinging (Franstalige Kamer) nr. 2002 -C/C- 50 van 28 juni 2002 en 2002 -C/C- 61 van 30 augustus 2002 inzake ECS / Interlux SCRL // nr. 2002 -C/C- 49 van 28 juni 2002 en 2002 -C/C- 62 van 30 augustus 2002 inzake ECS / IDEG SCRL // nr. 2002 -C/C- 63 van 30 augustus 2002 inzake ECS / SEDILEC SCRL // nr. 2002 -C/C- 64 van 30 augustus 2002 inzake ECS / SIMOGEL SCRL ; nr. 2002-C/C-81 van 12 november 2002, inzake ECS/ Sedilec S.C.R.L.; nr. 2002-C/C-82 van 12 november 2002, inzake ECS/ Simogel S.C.R.L.; nr. 2002-C/C-83 van 12 november 2002, inzake ECS/ Interмосane 2;

Gelet op het feit dat, zoals in hoofdstuk 6 van het verslag uiteengezet is, de liberaliserings situatie in Vlaanderen en Wallonië verschilt, onder meer dankzij het optreden van de Vreg, die tal van maatregelen genomen heeft binnen haar bevoegdheidsgebied, waarvan sommige maatregelen door de marktspelers al efficiënter worden ervaren als andere;

Gelet op het feit dat de Vreg geen maatregelen kan nemen op de betrokken markt van de productie, waar zich grote concurrentieproblemen bevinden;

Gelet op de maatregelen van de partijen welke de onomkeerbaarheid van de concentratie hebben tot stand gebracht hebben en het marktvoordeel dat door deze operatie is gecreëerd, stelt de Verslaggever voor om ex artikel 38 een boete op te leggen die het financiële voordeel teniet doet zoals berekend onder hoofdstuk 8 omtrent de omkeerbaarheid.

Gelet op al hetgeen voorafgaat, ontstaat door deze operatie een versterking van een dominante machtspositie , die de effectieve mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel ervan belemmert;

Stelt de verslaggever voor om deze concentratie in hoofdorde in toepassing van artikel 10 § 4 van de WBEM niet toelaatbaar te verklaren en conform artikel 34 § 2 van de WBEM te verbieden dat de uitvoering van deze overeenkomst plaatsvindt.

In subsidiaire orde stelt de verslaggever voor aan de Raad, gelet op de verschillende situatie in Vlaanderen, toch te beslissen deze concentratie toe te laten onder volgende strikte voorwaarden die moeten voldaan zijn binnen de drie maanden.

- 1) Veiling van virtuele productiecapaciteit zoals voorgesteld;
- 2) Beëindigen van het CPTE –akkoord;
- 3) Verbod om de naam Electrabel te gebruiken op het niveau van distributie en levering;

- 4) Doorgedreven ontvlechting van Electrabel en de distributienetbeheerders zoals voorgesteld;
- 5) Verkorte opzegperiode zonder schadevergoeding voor klanten die voor meer dan één jaar verbonden zijn met ECS;
- 6) Veiling van de klantenbestanden zoals voorgesteld;
- 7) Het ter beschikking stellen van de volledige klanten- en verbruiksgegevens binnen de 48 u.”

7.2. Bij de analyse van de voorstellen die door de aanmeldende partijen tijdens het tweede fase onderzoek werden gedaan, stelt het Korps Verslaggevers het volgende:

“Gelet op de marktsituatie en de opmerkingen van concurrenten en regulatoren is het voor het Korps Verslaggevers duidelijk dat enkel het eerste engagement van Electrabel voldoende concreet en duidelijk een stap in de goede richting is. Dit is een voorstel dat zorgt voor meer concurrentie op productieniveau wat essentieel is om ‘workable competition’ toe te laten op de elektriciteitsmarkt.

Het voorstel om Elia aan te porren een positief standpunt in te nemen ten aanzien van omzetting van transitrechten van bepaalde operatoren in importrechten, wat de mogelijkheid om elektriciteit te importeren in België vergroot, lijkt bijzonder twijfelachtig. Electrabel wijst er graag op dat Elia volledig onafhankelijk is, niettemin wijst de verbintenis van Electrabel in een andere richting. Uiteraard is het engagement van Electrabel maar een middelenverbintenis, zonder gegarandeerd resultaat... in dat geval kan men moeilijk van een toegeving spreken.

Het derde voorstel om zich te engageren in het opstarten van een Belgisch tradingbeurs, eventueel onder de vleugels van APX, is ook maar een middelenverbintenis.

Het vierde en vijfde voorstel, nl. het niet aanvechten en respecteren van de beslissingen van resp. de Raad voor de Mededinging en de Vreg, lijkt voor het Korps een vanzelfsprekendheid. Dit kan moeilijk als een ernstig engagement beschouwd worden.

Het is voor het Korps Verslaggevers duidelijk dat de voorwaarden van de aanmeldende partijen, waardoor deze operatie zou moeten goedgekeurd worden, ruim onvoldoende zijn in het licht van de marktsituatie en de talrijke opmerkingen gemaakt door regulatoren en concurrenten. Ook de Europese Commissie komt in de beslissing van 23 december 2002 tot de conclusie dat de voorstellen van de partijen niet voldoende zijn” .

7.3. Het Korps Verslaggevers heeft de voorwaarden, zoals voorgesteld door de Electrabel/ECS in hun schrijven dd.31 januari 2003, geanalyseerd en komt in zijn verslag van 4 februari 2003 tot de volgende algemene conclusie : “Bij wijze van besluit dient te worden teruggekeerd naar de voorwaarden welke door de verslaggever in het gemotiveerde verslag van 6 januari 2003 werden opgesomd en als noodzakelijk werden beschouwd om voorliggende concentratie goed te keuren. Uit een vergelijking van deze voorwaarden met de voorwaarden door Electrabel NV voorgesteld op 31 januari 2003, blijkt dat met de volgende voorwaarden 1), 3), 4), 6) en 7) van het verslag geen rekening werd gehouden.

Hieruit kan niet anders dan worden besloten dat hoewel een aantal voorgestelde voorwaarden duidelijk een stap in de goede richting zijn, deze ruimschoots onvoldoende zijn om met enige kans op slagen de volledige termijn te gebruiken om tot een consensus te komen tussen de aanmeldende partijen, de tussenkomende derden, de regulatoren, de onderzoeksorganen en de Raad voor de Mededinging als uiteindelijke beslissingsorgaan met betrekking tot de algemeen aanvaarde noodzakelijke voorwaarden voor goedkeuring van deze concentratie. Fundamenteel blijven twee problemen ook na deze procedure overeind:

- 1) vrijmaken van voldoende productiecapaciteit;
- 2) de doorgedreven ontvlechting van Electrabel en de distributienetbeheerders”.

Over de nieuwe voorwaarden die voorgesteld worden door Electrabel NV /ECS NV stelt het Korps Verslaggevers meer in detail het volgende:

- Voorwaarden op het vlak van levering: duur van de contracten.

Electrabel /ECS aanvaardt dat alle klanten van ECS de mogelijkheid zullen hebben om hun contract te allen tijde, na het verstrijken van een periode van één jaar vanaf ondertekening, zonder schadevergoeding, op te zeggen mits een opzegperiode van drie maanden. Deze voorwaarde wordt aanvaard voor alle contracten die tot 1 juli 2005 ondertekend worden.

Als commentaar stelt het Korps dat globaal genomen deze voorwaarde door de ondervraagden positief onthaald wordt. Toch worden een aantal randbemerkingen bij deze voorwaarde geplaatst :

1) Niet alleen ECS heeft een leveringsvergunning, ook Electrabel; de ondervraagden wensten deze voorwaarde dan ook naar Electrabel zelf door te trekken.

2) Voorzichtigheid dient geboden met betrekking tot een eventuele degressieve prijsstructuur waardoor de klant alsnog tot een verlenging van het contract kan worden verleid.

3) Aan deze mogelijkheid wordt een voorwaarde gekoppeld, nl. slechts na een termijn van één jaar en dan pas een opzegtermijn van drie maanden, dit betekent in het totaal 15 maanden stand still.

- Maatregel op het vlak van de productie (aanbod van elektriciteit in België)

1) Beëindiging van de overeenkomst van 1995 met SPE en dit op korte termijn.

2) Tot het einde van het jaar 2005 geen bod te doen bij veilingen op jaarlijkse basis van importcapaciteiten aan de zuidergrens met Frankrijk.

3) Electrabel heeft ook reeds voorgesteld te pleiten voor het omzetten van bepaalde transitrechten door België in importrechten.

4) De oprichting van een elektriciteitsbeurs te ondersteunen.

Als commentaar stelt de verslaggever vooreerst dat de voorwaarden 1), 3) en 4) reeds in het gemotiveerd verslag werden behandeld. De verslaggever merkt op dat de antwoorden van de ondervraagde partijen niet van aard zijn zijn standpunt in het gemotiveerd verslag ingenomen, te wijzigen. De verslaggever meent dat dit betekent dat enkel de tweede voorwaarde een nieuwe voorwaarde is. Hieromtrent kunnen de volgende reacties worden weergegeven:

1) Het merendeel van deze importcapaciteit is vastgelegd door middel van historische contracten en ook hier kan Electrabel enkel beloven te pleiten bij Elia om deze transitrechten om te zetten in importrechten (antwoord Luminus).

2) Electrabel stelt zelf dat het onwaarschijnlijk is dergelijke veilingen voor 2003 kunnen worden georganiseerd; het voorstel zou dan ook slechts betrekking hebben op een periode van maximum 2 jaar (2004 en 2005) (antwoord Nuon)

3) Electrabel beschikt zelf reeds over een ruime importcapaciteit aan de zuidergrens (cfr. Nucleaire eenheden van Chooz en Tricastin) en heeft een nieuwe importmogelijkheid via Luxemburg (antwoord Nuon)

- Maatregelen op het vlak van de distributie.

Electrabel aanvaardt dat een strenge gedragscode en zgn. "Chinese Walls" tot stand gebracht worden tussen Electrabel Netmanagement, de netbeheerders en ECS. Deze code zou kunnen worden opgesteld onder toezicht van de Vreg. Als commentaar stelt de verslaggever dat:

1) Algemeen wordt deze voorwaarde als positief ervaren, zij het dat dit als een absoluut minimum wordt begrepen en eigenlijk de evidentie zelf zou moeten zijn, globaal genomen gaat deze voorwaarde niet ver genoeg.

2) Luminus stelt dit als volgt: “Is niet meer en niet minder dan een correct implementeren van de relevante wetgeving en van de geest van deze wetgeving. Zij kan dan ook niet als een toegeving worden aanzien.”

8. Opmerkingen van de tussenkomende partijen

8.1. Hoger werd reeds verwezen naar de opmerkingen van de tussenkomende partijen, zoals geformuleerd tijdens het onderzoek gevoerd door de Dienst voor de Mededinging en het Korps Verslaggevers, in het kader van het onderzoek tweede fase van de concentratie. Alle ondervraagde concurrenten (Nuon, Luminus, Eon, EDF) zijn van oordeel dat de concentratie de dominante positie van Electrabel zal versterken, waardoor de effectieve mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel ervan op significante wijze zal belemmerd worden.

De tussenkomende partijen hebben voorts opmerkingen geformuleerd op de bijkomende toegevingen van Electrabel/ ECS in hun schrijven dd.31 januari 2003. Deze opmerkingen werden reeds samengevat door het Korps Verslaggevers in hun verslag dd.4 februari 2003.

8.2. De hoorzitting van 4 februari 2003.

Tijdens de hoorzitting van 4 februari 2003 werden de volgende tussenkomende partijen gehoord:

- De regulatoren Creg en Vreg
- De tussenkomende partijen N.V. Nuon, de N.V. Luminus, EDF, de VZW Febeliec en de N.V. SPE.

Samengevat komt het standpunt van de regulatoren en de tussenkomende partijen op de hoorzitting hierop neer:

- De federale regulator Creg is van oordeel dat de voorwaarden, zoals voorgesteld in de brief dd.31 januari 2003 nog steeds ruimschoots onvoldoende zijn om een werkbare mededinging te garanderen.
- De Vlaamse regulator Vreg stelt dat in de memorie van de aanmeldende partijen ten onrechte wordt voorgehouden als zou de Vreg een onvoorwaardelijke voorstander van de concentratie tussen ECS en de gemengde intercommunales zijn. De Vreg is van oordeel dat de voorwaarden zoals voorgesteld door Electrabel /ECS nog steeds niet ver genoeg gaan en Electrabel /ECS aan diverse voorwaarden die door het Korps Verslaggevers werden voorgesteld, niet tegemoet komt.
- De N.V. Luminus is van oordeel dat de concentratie dient verboden te worden en dat de toegevingen allerm minst toereikend zijn om de impact die de aangemelde concentraties hebben, te milderen. De N.V. Luminus meent hierbij dat de voorstellen nauwelijks van aard zijn om een bijdrage te leveren tot zelfs maar een gedeeltelijke oplossing van de bezwaren die de N.V. Luminus tegen deze operatie heeft geuit.
- Het standpunt van de N.V. Nuon gaat in dezelfde richting. Ook de N.V. Nuon is van oordeel dat de concentratie dient verboden te worden en dat de door Electrabel voorgestelde maatregelen ruim onvoldoende zijn en op geen enkele manier bijdragen tot een oplossing van de door de aangemelde concentratie gecreëerde problemen. De N.V. Nuon vraagt zich bovendien af waarom Electrabel ongeveer 11 maanden nadat zij de eerste transacties met de gemengde intercommunales heeft aangemeld, een bijkomende termijn nodig heeft om deze nietszeggende en bijzonder vaag en vrijblijvende geformuleerde toegevingen op papier te zetten.
- De tussenkomende partij N.V. SPE merkt op dat zij voorstander is van een ontbinding van de stille handelsvennootschap tussen SPE en Electrabel. De ontbinding van de stille handelsvennootschap zou ook een splitsing van C.P.T.E. teweeg brengen, waardoor SPE in staat zou zijn als autonome partij te opereren op de markten van productie en levering van elektriciteit. De N.V. SPE is tegen een koppeling van de plannen van Electrabel op de markt voor de levering van elektriciteit met het dossier van de ontbinding van de stille handelsvennootschap. De N.V. SPE meent dan ook dat het beëindigen van het C.P.T.E. akkoord geen voorwaarde kan zijn voor het goedkeuren van de concentratie-operatie (hetgeen tevens door de Creg wordt verdedigd).
- De tussenkomende partij VZW Febeliec is van oordeel dat de voorstellen van de aanmeldende partijen absoluut onvoldoende zijn om de voorliggende concentratie toe te laten. Alhoewel enkele van de

voorstellen stappen zijn in de goede richting, meent de VZW Febeliec dat in hun geheel genomen deze voorstellen nauwelijks van aard zijn om een bijdrage te leveren tot de volledige oplossing van de bezwaren tegen deze operatie. Deze partij meent dan ook dat de concentratie verboden dient te worden.

- De tussenkomen partij EDF tenslotte meent eveneens dat de voorgestelde voorwaarden onvoldoende zijn en dat het uitstellen van maatregelen voornamelijk ten gunste van de aanmeldende partijen zal werken. EDF is wel bereid alle medewerking te verlenen om binnen het kader van deze zaak op zeer korte termijn aanvaardbare voorwaarden te definiëren.

9. Vergelijking van de situatie op de Vlaamse markt en deze op de Waalse markt.

Uit het onderzoek is gebleken dat de situatie tussen de Vlaamse markt enigszins verschilt van de situatie op de Waalse markt. De Vlaamse regulator, de Vreg, heeft immers reeds een aantal maatregelen genomen die van aard zouden zijn om de liberalisering te vergemakkelijken waardoor ook de concurrenten meer kansen zouden moeten krijgen.

Door beslissing van de Vreg van 7 oktober 2002 vervallen alle contracten van elektriciteitslevering met de jaarwisseling.

Door de beslissing van de Vreg van 8 augustus 2002 werd de informatievoorsprong van Electrabel voor een stuk afgezwakt.

Alhoewel de situatie op de Vlaamse markt inderdaad verschilt van de situatie op de markt in Wallonië en dit dankzij het optreden van de Vreg, blijkt uit de kritieken van de ondervraagde concurrenten (o.m. Nuon en Luminus) dat de maatregelen van de Vreg niet voldoende zijn. De Vreg kan ten eerste geen maatregelen nemen op het vlak van productie, tarificatie of internationale verbindingen. Ten tweede zijn de maatregelen van de Vreg volgens andere spelers alsook de Europese Commissie op de markt niet effectief.

Gelet op het quasi-monopolie op productievlak en de grote marktaandelen op de andere niveaus lijkt het voor de hand te liggen dat deze concentratieoperatie ook in Vlaanderen niet zomaar kan worden toegelaten.

Alhoewel de Vreg eerder voorstander lijkt om de concentratie goed te keuren, meent ook de Vreg dat dit slechts kan mits er strenge voorwaarden worden opgelegd, waarbij de Vreg van oordeel is dat de door Electrabel en ECS voorgestelde voorwaarden niet ver genoeg gaan.

10. Samenvattende beoordeling van de Raad

10.1. Versterking van de machtspositie van Electrabel en significante belemmering van de mededinging

In de vorige vijf aangemelde concentraties in Franstalige dossiers heeft de Raad voor de Mededinging geoordeeld dat Electrabel een verticaal geïntegreerde onderneming is, die over een dominante positie beschikt op alle elektriciteitsmarkten. In deze beslissingen werd tevens geoordeeld dat de dominante positie van Electrabel door de aangemelde concentratie versterkt wordt.

De Raad voor de Mededinging ziet geen reden om op deze eerdere eensgezinde rechtspraak terug te komen.

Uit het onderzoek van de Verslaggever en tijdens de hoorzittingen is bovendien gebleken dat alle ondervraagde concurrenten en tussenkomen partijen (Luminus, EDF, Nuon, Febeliec, Creg, Vreg) van oordeel zijn dat door deze aangemelde concentratie de dominante positie van Electrabel op de stroomopwaartse markten nog sterker zal worden. Hierbij wordt opgemerkt dat de commerciële politiek van Electrabel, waarbij zij als dominante speler, via ECS, de niet-kiezende vrijkomende afnemers van de gemengde intercommunales verwerft, voor een gigantisch marktvoordeel zorgt omdat slechts een klein deel van de vrijkomende klanten van leverancier zal veranderen.

Bovendien dient opgemerkt te worden dat zowel de Creg als de Vreg en de concurrenten terecht erop wijzen dat de switchinggraad bij afnemers die in aanmerking verklaard worden, eerder laag ligt bij de residentiële kleinverbruikers. Uit het werkdocument van de Commissie van 1 oktober 2002 (SEC (2002) 1038, Second Benchmarking Report) blijkt dat in Oostenrijk, Finland en Duitsland, er slechts een switching rate is van 5 à 10 % voor KMO's en huishoudelijke klanten, terwijl dit hoger ligt bij grotere verbruikers omdat deze meer onderhandelingsmogelijkheden hebben. Flagrant is wel dat voor België slechts een switching rate van 2 à 5 % wordt gegeven voor grootverbruikers (het laagste aantal van alle lidstaten). Dit toont duidelijk aan dat in België, er nog niet echt sprake is van vrije keuze voor de consument. Interessant is dan weer te zien dat in het VK, waar de liberalisering het verst is doorgedreven, de switching rate ook het hoogst is, nl. 30 à 50 % voor KMO's en huishoudelijke klanten. Dit hoeft geen verwondering, aangezien daar een aantal maatregelen werden getroffen om een level playing field te creëren en de consument alle kansen te bieden om vlot van leverancier te laten veranderen.

Uit de hierboven aangehaalde concurrentieanalyse en de hoger geciteerde aanzienlijke toegangsbelemmeringen blijkt dat de mededinging op significante wijze belemmerd wordt door de aangemelde transactie. Niet alleen wordt de mogelijkheid ontnomen aan de concurrenten van Electrabel/ECS om als standaardleverancier te worden aangewezen, bovendien lijkt een switching van leverancier ook nadien erg onwaarschijnlijk, gezien de concurrenten in de quasi-onmogelijkheid verkeren om voldoende prijskortingen toe te staan, hetgeen nochtans de belangrijkste reden vormt voor klanten om van leverancier te veranderen. De situatie op de groothandelsmarkt laat de concurrenten van de quasi-monopolist niet toe om op een concurrentiële manier aan te kopen. Deze situatie is uiteraard geenszins in het voordeel van de consument, integendeel.

De Raad is van oordeel dat het feit dat de situatie op de Vlaamse markt enigszins verschillend is van die op de Waalse markt, geen invloed heeft op het besluit dat Electrabel haar dominante positie versterkt door de aangemelde concentratie waardoor de mededinging op significante wijze wordt belemmerd. Zelfs de Vreg merkt immers op dat de aangemelde operatie mededingsrechtelijke problemen stelt, waarbij de Vreg pleit voor het opleggen van strikte voorwaarden (die veel verder gaan dan diegene die Electrabel/ECS voorstellen). De verschillen tussen de Vlaamse situatie en de Waalse zijn niet van aard dat de beoordeling van de concentratie anders zou moeten zijn dan in de zaken ECS/Simogel, ECS/Sedilec en ECS/Intermosane 2. De fundamentele mededingingssituatie is in beide gewesten immers dezelfde.

10.2. De voorgestelde voorwaarden en andere argumenten

De Raad stelt vast dat de aanmeldende partijen een aantal (bepaalde) toegevingen gedaan hebben om voornamelijk de goedkeuring onder voorwaarden van de aangemelde operatie te kunnen verkrijgen.

De eerste toegevingen werden gedaan naar aanleiding van het tweede fase onderzoek (cfr. supra onder punt 6.1). Deze toegevingen werden reeds eerder geformuleerd ten overstaan van de Europese Commissie die in zijn beslissing van 23 december 2002 deze toegevingen als onvoldoende omschreef. Terecht oordeelde het Korps Verslaggevers in zijn verslag van 6 januari 2003 dat deze toegevingen ruim onvoldoende waren in het licht van de marktsituatie en de talrijke opmerkingen gemaakt door regulatoren en concurrenten (cfr. punt 7.2). De Raad onderschrijft dit standpunt van het Korps en maakt het tot de zijne.

De aanmeldende partijen verzochten vervolgens om een verlenging van termijn om bijkomende toegevingen te kunnen formuleren, hetgeen door de Raad werd toegestaan bij beslissing van 23 januari 2003. De aanmeldende partijen kregen hierdoor de mogelijkheid om tot 31 januari 2003 bijkomende voorwaarden voor te stellen.

Bij schrijven van 31 januari 2003 hebben Electrabel en ECS bijkomende toegevingen gedaan (cfr. punt 6.2).

Deze bijkomende toegevingen overtuigen de Raad geenszins. De Raad sluit zich aan bij het standpunt van het Korps (cfr. punt 7.3), dat terecht stelt dat deze voorwaarden ruimschoots onvoldoende zijn om met enige kans op slagen de volledige termijn te gebruiken om tot een consensus te komen tussen de aanmeldende partijen, de tussenkomen derden, de regulatoren, de onderzoeksorganen en de Raad voor de Mededinging als uiteindelijk beslissingsorgaan met betrekking tot de algemeen aanvaarde noodzakelijke voorwaarden voor goedkeuring van deze concentratie. Er blijven immers minstens twee problemen overeind: 1) vrijmaken van voldoende productiecapaciteit; 2) de doorgedreven ontvlechting van Electrabel en de distributienetbeheerders.

Uit de hoorzitting van 4 februari 2003 blijkt bovendien dat alle tussenkomen partijen (zowel de regulatoren Creg en Vreg als de concurrenten Nuon, Luminus, EDF, SPE en de vertegenwoordiger van grootleveranciers Febeliec) van oordeel zijn dat de voorgestelde voorwaarden onvoldoende zijn (waarbij enkel de Vreg en EDF eerder pleiten voor het goedkeuren van de concentratie onder strenge voorwaarden). (cfr. punt 8.2).

Tenslotte hebben Electrabel en ECS een laatste bijkomende (zeer beperkte) toegeving gedaan tijdens de hoorzitting van 5 februari 2003 inzake het gebruik van de benaming Electrabel (cfr. punt 6.3). Aan de overige bemerkingen van het Korps Verslaggevers zijn de aanmeldende partijen echter niet tegemoet gekomen.

Volledigheidshalve merkt de Raad op dat de drie belangrijkste argumenten die naar voor geschoven worden om de concentratie vooralsnog goed te keuren, niet aanvaard kunnen worden.

Vooreerst wordt ten onrechte geargumenteed dat een verbod het liberaliseringsproces zou vertragen. Het is immers de aangemelde concentratie zelf die de liberalisering fnuikt vermits zij bijdraagt tot de monopolisering van de vrije Belgische markt door Electrabel. Bovendien zijn de aanmeldende partijen zelf verantwoordelijk voor de ontstane situatie vermits zij hun structuur niet tijdig hebben aangepast en laattijdig hebben aangemeld bij de Raad. De Raad vindt het tevens op zijn minst gezegd merkwaardig dat de aanmelding van huidige concentratie die betrekking heeft op het Vlaams gewest, waar de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt binnen een kortere tijdspanne verloopt dan die op het Waals Gewest, pas na deze concentraties is geschied. De aanmeldende partijen kunnen zich bijgevolg niet op hun eigen laattijdigheid beroepen om de Raad voor een voldongen feit te plaatsen.

Voorts wordt geargumenteed dat de overeenkomst van belang zou zij om het “economisch evenwicht” tussen Electrabel en de intercommunales te handhaven, waarbij de concentratie in zijn historische context zou beoordeeld moeten worden. De Raad meent echter dat dit argument er juist op wijst dat de aangemelde transactie helemaal niet tot doel heeft om de mededinging op de elektriciteitsmarkt te bevorderen en integendeel ertoe strekt om geen mededinging toe te laten en de liberalisering te omzeilen.

Tenslotte wordt geargumenteed dat twee van de voorwaarden voorgesteld door het Korps Verslaggevers (namelijk de vierde en de zesde voorwaarde: doorgedreven ontvlechting van Electrabel en de veiling van de klantenbestanden) tot gevolg zouden hebben dat de overeenkomst aangegaan tussen Electrabel/ECS en de gemeenten –en dus de aangemelde concentratie zelf-, zonder voorwerp zou worden. Hiermee geeft Electrabel echter zelf te kennen dat de concentratie niet kan worden goedgekeurd.

Tenslotte stelt de Raad vast dat de aanmeldende partijen hun toegevingen koppelen aan de voorwaarde van toelating van alle operaties tussen Electrabel en de gemende intercommunales m.b.t. de verwerving door Electrabel/ECS van de totaliteit van het cliënteel dat in aanmerking komt en nog niet gekozen heeft voor een leverancier. Deze voorwaarde is niet alleen totaal onmogelijk (De Raad heeft in drie beslissingen van 12 november 2002 drie analoge concentraties verboden inzake ECS/Simogel, ECS/Sidelec en ECS/Intermosane 2: de Raad kan uiteraard haar eigen beslissingen niet herzien) doch bovendien onaanvaardbaar gezien de aanmeldende partijen hierdoor de Raad verzoeken om zich thans reeds uit te spreken over toekomstige nog onbekende aan te melden transacties. Een dergelijke handelswijze is niet compatibel met een accurate werking van de mededinging in een open

markteconomie en getuigt van weinig inzicht in de werking van een rechtcollege zoals de Raad voor de Mededinging.

Besluitend is de Raad dan ook van oordeel dat de aangemelde concentratie ontoelaatbaar dient verklaard te worden in de zin van artikel 10§4 en 34§2 van de WBEM.

11. De omkeerbaarheid van de concentratie

In zijn beslissing van 22 november 2002 heeft de Raad voor de Mededinging het Korps Verslaggevers verzocht om een bijkomend onderzoek te voeren over de vraag of de omkeerbaarheid van de concentratie werd belemmerd door de aanmeldende partijen. De verslaggever heeft hierover een standpunt ingenomen in zijn verslag van 6 januari 2003.

11.1. De relevante bepalingen van de WBEM

Artikel 12, §4 van de WBEM bepaalt dat vóór de beslissing van de Raad voor de Mededinging over de toelaatbaarheid van de concentratie, de bij de transactie betrokken ondernemingen, “slechts de uit de concentratie voortvloeiende maatregelen kunnen nemen welke de omkeerbaarheid van de concentratie niet belemmeren en de marktstructuur niet duurzaam wijzigen.” Indien de aanmeldende partijen de transactie toch reeds zouden uitvoeren vooraleer de Raad voor de Mededinging zijn goedkeuring heeft gegeven, kan de Raad voor de Mededinging op basis van artikel 38 van de WBEM aan de aanmeldende partijen een boete opleggen.

Artikel 12, §5 van de WBEM voorziet in een uitzondering op het algemeen verbod tot tenuitvoerlegging van de transactie vóór de beslissing van de Raad voor de Mededinging over de toelaatbaarheid van de concentratie. Tijdens het tweede fase onderzoek kan de Raad voor de Mededinging zich, op verzoek van de aanmeldende partijen, uitspreken over het al dan niet omkeerbaar dan wel duurzaam karakter van de wijziging van de marktstructuur van één of meer met de concentratie verband houdende maatregelen welke de bij de concentratie betrokken ondernemingen zouden willen doorvoeren. Bij het nemen van deze beslissing laat de Raad voor de mededinging zich bijstaan door de verslaggever belast met het onderzoek van de concentratie, die binnen twee weken na het verzoek tot ontheffing van de betrokken ondernemingen een verslag neerlegt. De Raad kan zijn ontheffingsbeslissing vergezeld laten gaan van bepaalde voorwaarden en lasten.

In casu hebben de aanmeldende partijen geen dergelijk verzoek gericht aan de Raad voor de Mededinging.

11.2. Feiten die aan de mogelijke onomkeerbaarheid van de concentratie ten grondslag liggen

In een brief van 25 oktober 2002 heeft IMEA een vrijkomende afnemer, met name Cel Pro Phar, aangeschreven. In deze brief wordt vermeld dat ECS door IMEA is aangewezen om hen vanaf 1 januari 2003 van elektriciteit te voorzien indien zij geen andere leverancier kiezen. De vraag is of de aanmeldende partijen, zonder de goedkeuring van de aangemelde concentratie door de Raad voor de Mededinging af te wachten, door het aanschrijven van vrijkomende afnemers maatregelen hebben genomen die de onomkeerbaarheid van de concentratie belemmeren.

11.3. Het standpunt van het Korps Verslaggevers

In zijn verslag van 6 januari 2003 stelt de verslaggever vast dat er in de brief van 25 oktober 2002 geen voorbehoud wordt gemaakt over de goedkeuring van deze aanwijzing door de Raad voor de Mededinging. De verslaggever besluit hieruit dat artikel 12, §4 van de WBEM werd geschonden omdat de omkeerbaarheid van de transactie hierdoor belemmerd wordt. Door het schrijven van de brief aan de vrijkomende afnemer(s) heeft IMEA reeds de indruk gewekt dat ECS de standaardleverancier zal zijn. Volgens de verslaggever is dit op zichzelf reeds een onomkeerbare stap

die ECS een belangrijke concurrentiele voorsprong geeft in die zin dat deze afnemers zijn verwittigd van de voorkeur van IMEA.

Conform artikel 38 van de WBEM stelt de verslaggever voor om aan de aanmeldende partijen een geldboete op te leggen wegens het nemen van maatregelen die de onomkeerbaarheid van de concentratie belemmeren zonder de beslissing van de Raad voor de Mededinging over de toelaatbaarheid van de concentratie af te wachten. De verslaggever stelt voor om een geldboete op te leggen die het financiële voordeel dat de aanmeldende partijen hebben behaald door de concentratie reeds tot stand te brengen teniet doet.

11.4. Het standpunt van de tussenkomende partijen

In haar schrijven van 12 december 2002 stelt Nuon dat door de overdracht van gedetailleerde klantgegevens aan ECS, de toekomstige default supplier, de mededinging die normaal zou moeten plaatsgrijpen voor de "liberalisering" (met name het werven van cliënten) grondig en op onomkeerbare wijze is verstoord.

Deze gegevens zijn reeds helemaal opgenomen en verwerkt in de databanken en andere marketinginstrumenten die Electrabel ter beschikking staan. Deze situatie kan niet meer worden ongedaan gemaakt. Electrabel heeft deze gegevens bovendien al ten volle benut door zoveel mogelijk in aanmerking komende afnemers contractueel te binden. Wat rest na een eventuele goedkeuring van de concentratie is het loutere beheer van deze contracten in de structuur van ECS en het sluiten van contracten met een aantal commercieel interessante afnemers met wie nog geen contracten waren getekend.

Nuon stelt verder dat de leveranciers die niet als default supplier werden aangeduid, potentiële klanten niet met gelijke wapens konden en kunnen benaderen.

Nuon verwijst in haar antwoord verder naar het marktvoordeel. Het marktvoordeel van ECS kan volgens concurrent Nuon berekend worden aan de hand van de extra marge en de vermeden wervingskosten verbonden aan het aantal contracteerde afnemers.

Hierbij kan uitgegaan worden van een extra marge van 3 tot 5 euro per gecontracteerde MWh (afhankelijk van het profiel/verbruik) en een vermeden wervingskost van 1000 euro per grote klant (te werven via een account management), 500 euro voor een middelgrote klant (combinatie van call center en account management) en 100 euro voor een kleine klant (call center).

Met een switching rate van maximaal 5% op de Vlaamse markt (recente informatie van de Vreg en een voorspelling voor de volgende marktsegmenten die vrijkomen) levert dit volgens Nuon de volgende jaarlijkse meerwaarde op voor ECS en voor de combinatie ECS/Electrabel:

Mio euro	ECS	ECS + Electrabel
2002	13,8	36,8
2003	40,8	63,6 zonder 1/7/2003
2003	294,1	316,9 met contracten van 1/7/2003
2004	86,8	109,6 geen nieuwe contracten
2005	86,8	109,6 geen nieuwe contracten
Totaal	481,4	572,9

In 2002 heeft ECS, op basis van de gegevens van de Vreg, aldus een marktvoordeel gehaald van 13,8 miljoen euro. Op basis van de veronderstelde contracten die ECS reeds heeft afgesloten voor de markt die op 1 januari 2003 vrij komt, zal dit marktvoordeel toenemen tot 40,8 miljoen euro. Indien de ECS operatie nog zou doorgaan op 1 juli 2003 (volledige marktopening Vlaanderen), zal dit voordeel toenemen tot 294,1 miljoen euro. In 2004 is het voordeel beperkt tot 86,8 miljoen euro aangezien er geen effect van vermeden acquisitiekost meer is. Op een periode van 4 jaar (2002 - 2005) bedraagt het totale voordeel van ECS ongeveer 481 miljoen euro.

Indien de globale positie van ECS en Electrabel in Vlaanderen wordt bekeken (distributiekanten), wordt het totale bedrag op 4 jaar ongeveer 573 miljoen euro geschat (deze getallen houden geen rekening met de klanten in Wallonië, Brussel en klanten op het transmissienet.)

Tijdens de hoorzitting voor de Raad voor de Mededinging van 4 februari 2003 verduidelijkte Nuon dat dit voordeel in het kader van huidige transactie op ongeveer 6% tot 8% van bovenvermeld bedrag van 573 miljoen euro moet worden begroot.

De berekende marktvoordelen zijn volgens Nuon vrijwel zeker een onderschatting van de werkelijke waarde. Voor vergelijkbare klanten-portefeuilles wordt in het buitenland en in België (voorbeeld: 85 miljoen euro van Centrica voor 50% van Luminus) een hoger bedrag betaald.

De afwezigheid van concurrentie heeft Electrabel toegelaten om op reeds gecontracteerde afnemers een hogere marge te realiseren. Bovendien werden deze klanten verworven met een minimale kost. Daarnaast had Electrabel de mogelijkheid om bij afwezigheid van concurrenten, aan “cherry picking” te doen. Zij beschikte immers geruime tijd vóór de concurrentie over alle gegevens en kon op basis van deze gegevens de meest commercieel interessante klanten uitkiezen. Dit heeft tot gevolg dat op dit moment enkel de kleinere klanten overblijven, die verdeeld moeten worden over alle andere leveranciers.

Bovendien is het steeds moeilijker voor een nieuwe leverancier om een klant, die nog geen keuze gemaakt heeft een contract aan te bieden, dan voor ECS. Een concurrerende leverancier heeft immers geen kennis van wie wel en wie niet reeds een contract heeft gesloten. Daarnaast is het makkelijker – en dus goedkoper – om een bestaande klant te houden dan om een volstrekt nieuwe klant te verwerven (wat meteen ook het belang en de commerciële waarde van de aanduiding als default supplier onderlijnt).

Deze vaststellingen tonen volgens Nuon aan dat het onomkeerbare karakter van de reeds door ECS genomen handelingen in het kader van de concentratie enkel kan worden gemilderd door ingrijpende maatregelen met betrekking tot de informatieverstrekking naar de andere leveranciers, de reeds afgesloten contracten en het opleggen van een gepaste boete dat het op dit ogenblik reeds behaalde financiële voordeel tenietdoet.

Tijdens de hoorzitting voor de Raad voor de Mededinging van 4 februari 2003 stelde Nuon een aantal concrete maatregelen voor. Maatregelen op korte termijn (6 tot 12 maanden) betreffen de overdracht van de gegevens betreffende klanten en de verbruiksgegevens, de verplichting dat Electrabel aan andere leveranciers aan gelijke voorwaarden moet leveren dan aan ECS en de opzegbaarheid van de reeds gesloten contracten van Electrabel en ECS (er wordt een opzeggingstermijn van één maand voorgesteld). Maatregelen op middellange termijn (1 tot 4 jaar) betreffen de veiling van virtuele productiecapaciteit (40%) en de volledige terbeschikkingstelling van de importcapaciteit. Tenslotte stelt Nuon voor dat de aanmeldende partijen een niet-vertrouwelijke versie van het protocol zouden overmaken.

De overige tussenkomende partijen, zoals Luminus, onderschrijven in belangrijke mate de stelling van Nuon over de onomkeerbaarheid van de concentratie.

11.5. Het standpunt van de aanmeldende partijen

De aanmeldende partijen betwisten dat zij de concentratie reeds zouden hebben uitgevoerd. In hun memorie van 19 november 2002 stellen de aanmeldende partijen dat de conclusie van de verslaggever over de onomkeerbaarheid van de concentratie berust op een misvatting van de toepasselijke regels. De aanmeldende partijen verwijzen naar artikel 11 van het Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de distributienetbeheerders voor elektriciteit dat aan de intercommunales, die aangewezen werden als distributienetbeheerders, een verbod oplegt om in aanmerking komende klanten verder te beleveren en een verplichting oplegt om een “default supplier” aan te duiden. De aanmeldende partijen beweren dat zij - conform de reglementaire voorschriften - ECS aangewezen

hebben als default supplier en dus hun wettelijke verplichtingen zijn nagekomen. Dergelijke toewijzing is volgens de aanmeldende partijen geenszins onderworpen aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de Raad voor de Mededinging.

In hun memorie van 21 januari 2003 verduidelijken de aanmeldende partijen hun standpunt. Daarin bevestigen zij dat er in casu geen sprake kan zijn van een schending van artikel 12, §4 van de WBEM omdat de “betwiste maatregel” (i.e. het schrijven naar de vrijkomende klanten) geen verband houdt met de concentratie maar rechtstreeks voortvloeit uit de wet.

De aanmeldende partijen zijn van oordeel dat de Raad voor de Mededinging zich niet moet uitspreken over de door de wet verplichte eenzijdige aanwijzing door IMEA van ECS bij ontstentenis voor niet kiezende eindafnemers van zodra en in de mate dat zij in aanmerking komen. De Raad voor de Mededinging hoeft deze aanwijzing niet goed te keuren. IMEA kan immers op deze aanwijzing terugkomen. Bovendien moet die aanwijzing onderscheiden worden van de overeenkomst gesloten tussen partijen met betrekking tot de definitieve (onherroepelijke) overname door ECS van alle in aanmerking komende klanten van IMEA die geen contract hebben gesloten met een leverancier van hun keuze.

De aanmeldende partijen merken voorts op dat indien de Raad voor de Mededinging de aanduiding door de netbeheerders van een leverancier bij ontstentenis zou verbieden, hij de toepassing van de liberaliseringswetgeving zou beletten, hetgeen niet de bedoeling mag zijn van een preventieve concentratiecontrole.

Tenslotte wijzen de partijen erop dat de overdracht van gegevens en de toegang tot informatie, zoals de aanwijzing van een leverancier bij ontstentenis, het rechtstreekse gevolg is van de toepassing van de wet en meer bepaald van artikel 2, §4 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 betreffende de elektriciteitsvoorziening aan bepaalde afnemers. Deze verstrekking van gegevens vloeit niet voort uit de aangemelde concentratie maar is het gevolg van de toepassing van de relevante reglementaire bepalingen.

De aanmeldende partijen besluiten daarom dat er geen reden is om hen een boete op te leggen.

11.6. Het standpunt van de Raad voor de Mededinging

Deze aangemelde concentratie bestaat uit het verwerven door ECS van het in aanmerking komend cliënteel van IMEA, met uitzondering van dat cliënteel, dat voor zijn elektriciteitsbevoorrading een contract met een andere leverancier afsluit. In aanmerking komende afnemers zijn klanten of afnemers die, door het overschrijden van de wettelijk vastgelegde verbruiksdrempels, vrij hun elektriciteitsleverancier mogen kiezen. Vanaf dat ogenblik kunnen deze afnemers vrij hun elektriciteitsleverancier kiezen. Klanten of afnemers, die deze verbruiksdrempels niet bereiken, blijven “gebonden” afnemers. Voor hun elektriciteitsleveringen blijven deze afnemers aan hun huidige elektriciteitsleverancier gebonden.

Artikel 2, §3 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 betreffende de elektriciteitsvoorziening aan bepaalde afnemers bepaalt dat:

“Minstens twee maanden voorafgaand aan de datum waarop een afnemer bij decreet of uitvoeringsbesluit als een in aanmerking komende afnemer wordt beschouwd, brengt de netbeheerder deze afnemer hiervan op een duidelijke, ondubbelzinnige en objectieve wijze op de hoogte.

De netbeheerder deelt de afnemer eveneens mee dat hij vanaf de datum waarop hij als in aanmerking komende afnemer wordt beschouwd, van elektriciteit voorzien zal worden door een door hem aangeduide leverancier die houder is van een leveringsvergunning, tenzij de afnemer of een houder van een leveringsvergunning hiertoe gemachtigd door de afnemer, minstens een maand voor de datum waarop de betrokken afnemer als in aanmerking komende afnemer zal worden beschouwd, de netbeheerder op de hoogte brengt van het feit dat de betrokken afnemer een contract voor levering van

elektriciteit heeft afgesloten met een andere houder van een leveringsvergunning dan de door de netbeheerder aangeduide leverancier.”

In een beslissing van 8 augustus 2002 genaamd “de te volgen richtlijnen bij de verdere vrijmaking van de Vlaamse elektriciteitsmarkt”, heeft het Vreg bepaald, met verwijzing naar artikel 9 van het Decreet van de Vlaamse Regering van 17 juli 2000 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, dat de netbeheerders - zoals IMEA - in brieven, mededelingen of andere vormen van informatieverstrekking aan toekomstige in aanmerking komende eindafnemers ten allen tijde hun neutrale, niet-discriminerende houding ten aanzien van leveranciers/afnemers moeten behouden.

Indien de netbeheerder, in toepassing van bovenvermeld artikel 2, §3, de afnemer ervan op de hoogte brengt dat hij in afwezigheid van een expliciete keuze zal worden toegewezen aan een door hem aangewezen houder van een leveringsvergunning, mogen van deze houder enkel de firmanaam, de adresgegevens, een algemeen telefoon- en faxnummer, een website en een e-mailadres worden medegedeeld. Het is de distributienetbeheerder niet toegestaan om, op welke wijze dan ook, een waardeoordeel of een verdere beschrijving te geven over deze houder van een leveringsvergunning.

De aanmeldende partijen beweren dat zij, in hun brieven naar de in aanmerking komende vrijkomende klanten van IMEA enkel toepassing hebben gemaakt van de toepasselijke reglementaire bepalingen, onder andere het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 betreffende de elektriciteitsvoorziening aan bepaalde afnemers.

De Raad voor de Mededinging stelt vast dat het zogenaamde in aanmerking komend cliënteel van IMEA ook het voorwerp uitmaakt van huidige transactie wat de indruk wekt dat Electrabel en ECS de reglementaire bepalingen “misbruiken” om de transactie reeds vervroegd, voor de eventuele goedkeuring ervan door de Raad voor de Mededinging, uit te voeren. De brieven die door IMEA naar in aanmerking komende klanten werden verstuurd lijken deze stelling te bevestigen omdat in de briefwisseling expliciet melding wordt gemaakt van het Electrabel logo. Dit wekt zeker de indruk dat het minstens gaat om een gezamenlijk schrijven van de aanmeldende partijen en dat de aanmeldende partijen de concentratie reeds vervroegd hebben uitgevoerd.

De Raad voor de Mededinging wenst op te merken dat het reglementaire kader dergelijke handelswijze echter geenszins remt.

Op die wijze zijn Electrabel en IMEA in het bezit gekomen van klantenbestanden waartoe concurrenten nog geen toegang hadden. Bovendien heeft dit Electrabel en ECS in staat gesteld om de op 1 januari 2003 vrijkomende klanten te benaderen en met hen overeenkomsten te sluiten. Ook met oog op het sluiten van contracten met afnemers die op 1 juli 2003 vrijkomen worden concurrenten op deze wijze benadeeld.

De Raad voor de Mededinging is dus van oordeel dat de aanmeldende partijen de concentratie reeds tot stand hebben gebracht zonder de goedkeuring van de Raad voor de Mededinging af te wachten. Dit is strijdig met artikel 12, §4 van de WBEM. Overeenkomstig artikel 38 van de WBEM legt de Raad voor de Mededinging een boete op van één miljoen euro, waarbij de Raad voor de Mededinging als verzachtende omstandigheid rekening heeft gehouden met het reglementaire kader die de handelswijze van de aanmeldende partijen geenszins heeft geremd.

Om deze redenen

De Raad voor de Mededinging

Gelet op de van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, van toepassing overeenkomstig artikel 54 bis van de W.B.E.M.;

Stelt vast dat de aanmeldende partijen over een machtspositie beschikken op de betrokken markt, die versterkt wordt door de aangemelde concentratie, waardoor een daadwerkelijke mededinging op de nationale markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd;

Verklaart de aangemelde concentratie dan ook ontoelaatbaar op grond van artikel 10 § 4 en artikel 34 § 2 van de W.B.E.M.

Bevestigt zijn beslissing om, gelet op de laattijdigheid van de aanmelding en de onvolledigheid van de inlichtingen verstrekt door de aanmeldende partijen, een geldboete aan de aanmeldende partijen solidair op te leggen ten bedrage van 12 500 euro op grond van artikel 37 § 1 b en c van de W.B.E.M.

Beslist om, gelet op de inbreuk op artikel 12, §4 van de WBEM, een geldboete conform artikel 38 van de WBEM aan de aanmeldende partijen solidair op te leggen ten bedrage van 1.000.000 euro.

Aldus uitgesproken op 14 februari 2003 door de Kamer van de Raad voor de Mededinging, samengesteld uit mevrouw Béatrice Ponet, Kamervoorzitter, en de heren Patrick De Wolf, Patrick Van Cayseele en Geert Zonnekeyn, leden van de Raad.